

Olie & vetinzameling op kinderboerderijen:

Een waardevolle en duurzame verbinding dichtbij

Huidige situatie:

Kinderboerderijen liggen meestal dichtbij de stads- en dorpsbewoners, daardoor is het eenvoudig om regelmatig even langs te lopen. Voor jong en oud is de kinderboerderij een bekend begrip met een groene uitstraling.

Bijna 60 Nederlandse kinderboerderijen zijn inleverlocatie voor gebruikte (frituur) vetten en oliën. Sinds 2014 bestaat de mogelijkheid om bij kinderboerderijen olie/vet in te leveren. Door stimulans en het zichtbaar maken van deze inlevermogelijkheid is het aantal locaties toegenomen en de hoeveelheid ingeleverde kilogrammen per locatie eveneens.

Nederlandse wet- en regelgeving maakt het lastig om op deze locaties de functie van inleverpunt te blijven situeren.

Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de Ketenorganisatie voor oliën en vetten (MVO) en gemeenten vinden de extra inleverpunten op de kinderboerderijen waardevol, omdat het ideale mogelijkheden geeft om een duurzaam kringloop verhaal te vertellen aan jong en oud.

Feiten:

- er zijn circa 400 kinderboerderijen in Nederland
- jaarlijks worden de locaties totaal 25 tot 30 miljoen keer bezocht
- circa 60 kinderboerderijen zijn inleverpunt (situatie begin 2020)
- in 2014 werd ruim 11.000 kg vet en olie ingeleverd bij kinderboerderijen,
- in 2019 was dat ca. 24.000 kg, in 2020 was dit 20.075 kg ondanks coronamaatregelen (dicht zijn boerderijen)

Uitdaging

Nationale wetten maken het lastiger om als kinderboerderij inleverpunt te zijn. Het gaat om artikel 3.4 uit de [Regeling Dierlijke producten](#)

De korte inhoud: *Het is verboden keukenafval en etensresten te vervoeren naar plaatsen waar ander vee dan pelsdieren wordt gehouden of af te leveren aan eigenaren of houders van ander vee dan pelsdieren. Aangevuld met het voorhanden hebben hiervan.*

In principe moet de NVWA op deze verordening handhaven.

Grondhouding Ministerie

Alle betrokken partijen vinden het waardevol als kinderboerderijen inleverpunt kunnen blijven van gebruikt vet/olie. Het ministerie van LNV heeft in de [Nota 'Landbouw, natuur en voedsel: waardevol en verbonden'](#) aangegeven koploper in kringlooplandbouw te willen zijn.

Op pagina 37 van de nota staat de meetlat waarmee keuzes afgewogen worden. De eerste 'waarde' geeft kansen voor de kinderboerderij als inleverplek:

Dragen ze bij aan het sluiten van kringlopen, het terugdringen van emissies en het verminderen van verspilling van biomassa in het gehele voedselsysteem?

Verder is vanuit het ministerie het volgende signaal afgegeven:

Vanwege het belang dat o.a. onze Minister hecht aan kringlopen en zo hoog mogelijke verwaarding van restproducten wil ik graag meedenken om te bekijken of er toch een mogelijkheid is om dit wel toe te kunnen staan en welke voorwaarden daar dan aan verbonden zouden moeten worden, maar daarin heeft uiteindelijk ook de NVWA een grote rol om te beoordelen of dat technisch en qua capaciteit gezien te handhaven is.

Mogelijke oplossingsrichting

Er wordt een protocol opgesteld hoe kinderboerderijen, die inleverpunt willen zijn voor gebruikt vet/olie dienen te handelen en op welke manier het feitelijke inleverpunt ingericht dient te zijn.

Daarnaast is het belangrijk dat ieder inleverpunt die uitgangspunten en het protocol actief onderschrijft.

Protocol

Instructie omschrijving 'inrichting Inleverpunt olie / vet op kinderboerderij'

Een kinderboerderij welke inleverpunt wil zijn van gebruikte (frituur- en bak) oliën / vetten moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. De inleverbak moet op minimaal 5 meter van een dierenverblijf geplaatst worden.
2. De inleverbak moet zodanig afgesloten zijn dat bezoekers geen mogelijkheid hebben om het gebruikte vet eenvoudig uit de inleverbak te halen.
3. De kinderboerderij zorgt voor een ordelijke en nette situatie rond de inleverbak
4. Bij de inleverbak worden bezoekers geïnformeerd over:
 - a. Op welke wijze het inleveren moet gebeuren* (in de bak, in afgesloten flessen)
 - b. Met welk doel het vet / olie ingeleverd wordt* (hergebruik als biobrandstof)
5. Van iedere keer dat vet/olie op de kinderboerderij wordt opgehaald door een geregistreerd vervoerder wordt een afvoer document achtergelaten waarop in ieder geval aangegeven wordt: datum, naam van de kinderboerderij, hoeveel er op is gehaald, door welke vervoerder opgehaald is en naar welk erkend verwerkings- en/of opslagbedrijf het gaat. Deze formulieren worden door de kinderboerderij minimaal een jaar bewaard en kunnen op verzoek overlegd worden.
6. De kinderboerderij werkt jaarlijks actief mee aan het aanleveren van gegevens over ingezamelde hoeveelheden gebruikt vet/olie t.b.v. promotionele activiteiten
7. De kinderboerderij onderschrijft dat zij aan bovenstaande gehoor geeft en zal voldoen aan het protocol door het ondertekenen van een verklaring met de voorwaarden**.
8. De kinderboerderij wordt op een openbaar beschikbare lijst geplaatst, zodat er voor iedereen (bezoekers en instanties) een actueel overzicht beschikbaar is. Op www.kinderboerderijenactief.nl zal een pagina ingericht worden waar de voorwaarden beschreven staan en kinderboerderijen die dit actief hebben onderschreven vermeldt staan)***
9. Iedere kinderboerderij is zelf verantwoordelijk om het bovenstaande in orde te maken en te onderhouden.
10. De Kinderboerderij zal actief een melding doen bij de gemeente waarin zij gelegen zijn om aan te geven dat zij actief bezig zijn met inzameling van reststromen. Dit geeft de mogelijkheid voor afspraken over het opnemen van ingezamelde hoeveelheden in de gemeentelijke rapportages en/of combineren van promotieacties.
11. Publiekstoegankelijke veehouderijen zijn uitgesloten van deze uitzonderingsmogelijkheid om een inleverbak te plaatsen (bepalend is de SBI code waaronder de registratie bij de KvK vermeldt staat) ****

Verantwoordelijkheid en acties

De verantwoordelijkheid voor keuzes op individuele kinderboerderijen wordt lokaal bepaald. Iedere kinderboerderij maakt daarin eigen autonome afwegingen.

Hans de Rijk / Kinderboerderijen Actief wil, als aanjager van duurzame kinderboerderijen, fungeren als aanspreekpunt voor betrokken organisaties (Ministerie LNV, MVO, NVWA en kinderboerderijen die vetinzameling doen of willen starten) en zal in 2021 de volgende acties uitvoeren:

- Afstemmen van voorwaarden voor verantwoorde vetinzameling op kinderboerderijen met betrokken partijen

- Communiceren van de randvoorwaarden met inzamelende kinderboerderijen en vastleggen van actieve verklaringen van individuele kinderboerderijen
- Zichtbaar maken en promoten van de vetinzameling op kinderboerderijen met betrokken organisaties

** er is centraal voorbeeld van communicatiemateriaal beschikbaar welke gebruikt kunnen worden*

*** Kinderboerderijen Actief zal deze verklaringen verzamelen en bewaren*

**** deze locaties worden ook opgenomen in het overzicht van inleverlocaties van MVO*

***** er zal een document beschikbaar worden gesteld welke gebruikt kan worden voor de melding. Eventueel kan meegedacht worden waar die melding in de betreffende gemeente het beste gedaan kan worden.*

Hans de Rijk

29 Juli 2021

NB: MVO heeft januari 2021 feed back gegeven op de eerste versie van het document en onderschrijft deze voorgestelde aanpak

Toelichting bij protocol

- Ad.1 De inleverbak moet op minimaal 5 meter van een dierenverblijf geplaatst worden.
Hierdoor is er geringe kans dat bij het inleveren gebruikt vet/olie terecht komt in de dierenverblijven waardoor er een kleinere kans op besmetting met ziektekiemen aanwezig is
- Ad. 2 De inleverbak moet zodanig afgesloten zijn dat bezoekers geen mogelijkheid hebben om het gebruikte vet eenvoudig uit de inleverbak te halen.
De flessen met gebruikt vet / olie moeten snel in de inleverbak gedaan kunnen worden, maar er moet geen mogelijkheid zijn dat er ingeleverd materiaal uit de bak gehaald wordt, bijvoorbeeld doordat de inleverbak afsluitbaar is en er alleen een inwerpgat is
- Ad.3 De kinderboerderij zorgt voor een ordelijke en nette situatie rond de inleverbak
Eventueel materiaal welke naast de inleverbak wordt gemorst wordt zo spoedig mogelijk gereinigd